

Фахівцями ДІКЦ здійснено чимало кроків для створення умов щодо втілення передового міжнародного досвіду у сфері регулювання діяльності тарифів природних монополій.

Якщо звернутися до проблематики в галузі контролю цін та тарифів у галузі житлово-комунального господарства, найпоширенішою думкою серед практиків та дослідників з питань його реформування є те, що переважна більшість проблем підгалузей житлово-комунального комплексу зумовлена відсутністю в Україні цілісної державної політики регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства.

Головною причиною цього є відсутність чіткого законодавчого розмежування регуляторних повноважень між органами влади та різного рівня місцевого самоврядування щодо їхніх функцій стосовно об'єктів регулювання, елементів їхньої незалежності, меж державного впливу на діяльність суб'єктів господарювання на ринках житлово-комунальних послуг. Зокрема, чітко не визначено, яким чином реалізуються повноваження щодо регулювання діяльності суб'єктів природних монополій органами влади усіх рівнів та органів місцевого самоврядування.

Однією з головних причин економічної та технічної кризи у сфері житлово-комунальних послуг є недосконалість і неефективність системи державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, що функціонують переважно на регіональних ринках житлово-комунальних послуг.

Одне з проблемних питань, яке також необхідно підняти, є питання комунікаційного характеру, з яким інспектори стикаються при здійсненні контрольних функцій у відносинах з суб'єктами господарювання та органами влади. Зокрема, ситуації, що виникають при виявленні значних порушень державної дисципліни цін та упереджене ставлення до органів державного контролю за цінами з боку суб'єктів, що підлягають перевіркам. Такі ситуації вимагають витримки, тактовності, культури спілкування. Необхідно враховувати можливості інструментів, з допомогою яких можна вирішувати цілий комплекс проблем організації більш ефективної та дієвої роботи державної служби, які полягають в тому, що результативна діяльність у сфері державного управління – це діяльність, побудована на усвідомленні реальних соціально-психологічних явищ, які супроводжують процеси суспільного розвитку, знання психологічних особливостей індивідуальної і групової поведінки, психологічних основ управлінського спілкування та здійснення управлінського впливу. Організована на таких засадах управлінська діяльність сприятиме налагодженню ефективних взаємовідносин державних службовців з громадянами та формуванню позитивного іміджу влади і її представників, доброзичливості та співучасного ставлення відношення, та потребують постійної роботи на собою.

Поряд з зазначеними, існують й інші проблеми та недоліки, з якими стикаються інспектори органів державного контролю за цінами при здійсненні своїх функціональних повноважень.

Для ефективного контролю за цінами на ринках природних монополій слід було б регулярно здійснювати комплексний контроль за правильністю встановлення тарифів на їх продукцію, аналізувати існуючі функції контрольних органів та удосконалювати їх з метою чіткої взаємодії між самими органами контролю, що у свою чергу дасть можливість вчасно запобі-

гати ціновим зловживанням природними монополістами і одночасно удосконалювати нормативно-правову базу щодо регулювання цін. Крім того, використання світового досвіду регулювання цін у природних монополіях в частині найефективніших стимулюючих методів для сучасного стану української економіки дозволить суб'єктам господарювання економічно обґрунтовано підвищувати чи знижувати ціни (тарифи) та дасть змогу усунувати практику їх штучного завищення та здійснювати ефективний контроль за ціноутворенням.

Вирішення цих питань надасть змогу регулюючим та контролюючим органам ефективно здійснювати контроль за встановленням цін, оперативно реагувати на будь-які негативні тенденції у діяльності зазначених суб'єктів господарювання та припиняти можливі цінові порушення.

Література.

1. Зарудін О. В. Кадри та персонал. Проблеми і шляхи їх вирішення. – Київ, вид-во Національної академії державного управління при Президенті України. Електронне наукове фахове видання «Державне управління: теорія і практика», 2008/1 (7).
2. Постанова Верховної Ради України від 07.06.2012 № 4954-VI2. «Про прийняття за основу проекту Закону України про ціни і ціноутворення».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.00 № 1819 «Питання Державної інспекції з контролю за цінами».

УДК 351.72

Вікторія Горбатюк

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

У роботі досліджено різні підходи до розуміння поняття «публічні послуги», розглянуто існуючі класифікації публічних послуг, визначено суб'єкти надання публічних послуг у сфері управління державними фінансами та наведено основні ознаки публічних послуг у сфері управління державними фінансами.

Ключові слова: публічні послуги, класифікація публічних послуг, ознаки публічних послуг.

Сфера публічних послуг та особливості їх надання в Україні є недостатньо дослідженими у порівнянні із країнами, у яких час демократичного розвитку більший. Зменшення бюрократичного тиску державного апарату дає поштовх нововведенням у цій дуже важливій сфері відносин та розумінню обслуговуючого призначення державних інституцій.

Так, Кабінетом Міністрів України з метою забезпечення відкритості і прозорості державної політики, забезпечення професійної чесності в державному управлінні визначено такі першочергові завдання, як посилення партнерської взаємодії органів виконавчої

влади та інститутів громадянського суспільства шляхом залучення громадян до формування та реалізації державної політики, забезпечення доступу до публічної інформації, запобігання і протидія корупції, забезпечення належного врядування шляхом підвищення якості надання адміністративних послуг і впровадження електронного врядування [1].

Отже, задоволення інтересів громадян шляхом надання послуг та підвищення їх якості є першочерговою задачею влади. Проте, слід зазначити, що станом на сьогоднішній день серед науковців не досягнуто єдиних підходів до розуміння та визначення поняття «публічна послуга», а також її ознак та видів. Існують різні погляди на місце та роль послуг у реалізації державної політики.

Наукові дослідження сфери надання послуг здійснювались вітчизняними вченими, серед яких: В. Б. Авер'янов, В. М. Вакуленко, В. М. Гаращук, Н. В. Гнидюк, І. П. Колісниченко, А. В. Кірмач, І. Б. Коліушко, Т. Коломоєць, О. Д. Лазор, Л. Міцкевич, Н. Р. Нижник, О. Ю. Оболенський, Г. М. Писаренко, Р. М. Рудницька, Д. Сухінін, В. М. Сороко, В. П. Тимошук, І. Шабатінін, О. М. Чемерис та інші.

У статті необхідно зробити дослідження основних підходів до розуміння поняття «публічні послуги», розгляд існуючих класифікацій публічних послуг, обґрунтування визначення «публічні послуги у сфері управління державними фінансами» та наведення ознак публічних послуг у сфері управління державними фінансами.

У Концепції адміністративної реформи в Україні (далі – Концепція), затвердженій 1998 року, вживаються терміни «державні послуги» та «управлінські послуги». Концепція містить визначення лише поняття «управлінські послуги», проте терміни «державні послуги» та «управлінські послуги» іноді вживаються як тотожні поняття.

На законодавчому рівні термін «державні послуги» зустрічається у Законах України «Про оподаткування прибутку підприємств» та «Про систему оподаткування».

Відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», під державними послугами розуміються будь-які платні послуги, обов'язковість отримання яких встановлюється законодавством та які надаються фізичним чи юридичним особам органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та створеними ними установами і організаціями, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів [2].

Законом України «Про систему оподаткування» визначено, що до розуміння терміна «державні послуги» не включено податки, збори (обов'язкові платежі) [3].

Останнім часом законодавче поле, що регулює процеси у сфері послуг, зазнало суттєвих змін. Так, було прийнято Податковий кодекс України (далі – Кодекс), який нормативно визначив більше основних понять та категорій і прийшов на заміну положенням Законів України «Про оподаткування прибутку підприємств» та «Про систему оподаткування».

Наведене у Кодексі визначення терміна «державні послуги» об'єднало визначення цього поняття, наведені у Законах України «Про оподаткування прибутку підприємств» та «Про систему оподаткування». Отже, за Податковим кодексом, «державні послуги» – це будь-які платні послуги, обов'язковість отримання яких встановлюється законодавством та які надаються фізичним чи юридичним особам органами виконавчої влади, орга-

нами місцевого самоврядування та створеними ними установами і організаціями, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів. До розуміння терміна «державні послуги» не включаються податки, збори (обов'язкові платежі) [4].

Новелою Податкового кодексу України у частині регулювання сфери послуг є закріплення на законодавчому рівні поняття «собівартість наданих послуг», під яким розуміються витрати, що прямо пов'язані з виробництвом та / або придбанням реалізованих продуктом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, які визначаються відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Не можна перебільшити важливість визначення поняття «собівартість послуги», оскільки нормативне урегулювання цього поняття є основою для розроблення методик обрахунку вартості послуг, що надаються громадянам.

На думку В. Долечека державні (управлінські) послуги – це діяльність органів виконавчої влади (а також місцевого самоврядування), їх посадових осіб з виконання обов'язків держави перед громадянами щодо створення умов для повноцінної реалізації громадянами своїх прав і свобод [6, с. 92].

В. Долечек застосовує поділ державних (управлінських) послуг за формою реалізації на такі групи:

а) послуги, пов'язані з реальним здійсненням конституційних прав і свобод громадян (медичні, послуги у сфері культури, соціального захисту, освіти та ін.);

б) власне державні (управлінські) послуги, пов'язані з юридичним оформленням умов, необхідних для реалізації прав і свобод громадян (видача свідоцтв, ліцензій) [6, с. 94].

І. Коліушко та В. Тимошук до державних послуг уналежнюють послуги, що надаються органами виконавчої влади та державними установами і організаціями.

В англійській мові для позначення категорії публічних послуг вживається термін «public services». Але через особливості категорійного апарату так само, як термін «публічна адміністрація» помилково перекладається як «державне управління», замість терміна «публічні послуги» в Україні прижився спочатку термін «державні послуги» [6, с. 94].

Вживання терміна «державні послуги» замість терміна «публічні послуги» може бути одним із пояснень різного розуміння цього поняття серед науковців. До розуміння поняття «публічні послуги» існують різні підходи. Так, Ю. Тихомиров надання публічних послуг визначає як складний процес із своїми елементами та стадіями, до яких належать: нормативне закріплення поняття, ознак і видів послуг; перелік цих послуг; підстави встановлення та надання послуг; органи, уповноважені вирішувати питання про надання послуг (встановлення їх компетенції); визначення функцій установ, що безпосередньо надають послуги; правовий статус отримувача таких послуг, включаючи пільгові режими; введення процедури надання послуги та відповідальності за її порушення; матеріально-фінансова база тощо [7, с. 30, 59].

Публічні послуги, за І. Шабатінін, – це послуги, що надаються населенню органами державної влади, місцевого самоврядування та можуть надаватися альтернативними структурами у співпраці з громадськими організаціями [8, с. 95].

Д. Сухінін вважає, що до публічних послуг відносяться громадські, головною ознакою яких є альтернативне акумулювання суспільних інтересів і їх захист перед офіційними державними установами, та муніципальні

послуги, які визначає як публічні послуги, зокрема адміністративного, управлінського, соціального, комунального характеру, що надаються представникам громади (фізичним особам), суб'єктам підприємницької діяльності (фізичним та юридичним особам), організаціям, які діють на території відповідної громади, під відповідальність і в межах компетенції системи органів місцевого самоврядування як власне ними, так і з залученням організацій приватного та третього сектору, діяльність яких пов'язана з наданням муніципальних послуг і перебуває у сфері відповідальності або під контролем органу місцевого самоврядування [9, с. 261].

На думку Т. Коломойця, публічні послуги – це послуги, що надаються фізичним та юридичним особам державними органами щодо реалізації прав, свобод та законних інтересів у публічній сфері [10, с. 179].

Серед ознак таких послуг, що виділяє Т. Коломоєць, є:

- публічна сфера їх надання;
- ініціювання надання відповідних послуг фізичними та юридичними особами (такі послуги надаються за ініціативою фізичних та юридичних осіб, а отже, участь останніх у правовідносинах характеризується активністю);
- спрямованість послуг на реалізацію прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб;
- суб'єктами надання послуг є органи виконавчої влади та місцевого самоврядування [10, с. 180].

Із вищевикладеного випливає, що «публічна сфера надання послуг» є однією із ознак публічних послуг. Для розуміння змісту цієї ознаки розглянемо поняття «публічна сфера».

Поняття «публічна сфера», або «публічний простір», було введено до наукового обігу понад тридцять років тому в роботах Ю. Хабермаса та Х. Арендт, а також їхніх учнів і послідовників С. Бенхабіб, Д. Вольтона, Д. Буню, Д. Роулса.

Термін «публічна сфера», за Ю. Хабермасом (1962) – «public sphere» (англ.), вживався для позначення «грамотного буржуазного суспільства» (пізніше – «суспільства в цілому»), здатного діяти в якості критичної протипази державі.

На думку російського вченого А. Трахтенберга, «у класичній хабермасіанській інтерпретації «публічна сфера» являє собою простір раціональної дискусії, заснованої на принципах відкритості й рівності сторін. Саме в публічній сфері, у процесі вільної від зовнішнього контролю дискусії та обміну інформацією виробляється те, що можна назвати громадською думкою. Воно являє собою не середнє арифметичне думок всіх учасників, а результат дискусії, який очищає його від перекручувань, внесених приватними інтересами та обмеженістю окремих точок зору: результат дискусії визначається винятково силою аргументації, а не статусом учасників. Саме така громадська думка (і, відповідно, публічна сфера) виступає як головний обмежувач державної влади і джерело демократичної легітимності» [11].

Ф. Шмітер та Т. – Л. Карл вважають, що публічна сфера є тією сферою, в якій формуються колективні норми, що зв'язують суспільство і підтримуються державним насиллям [12, с. 40].

Також під публічною сферою мається на увазі та область, у рамках якої реалізуються відносини між

громадянським суспільством як системою здебільшого горизонтально вибудованих структур, які слугують для формування та захисту групових інтересів, і політичною владою, її юридичними, силовими й адміністративними інститутами (рис. 1) [13].

Рис. 1. Місце публічної сфери в суспільній системі

Стрілки, що йдуть згори, символізують державну політику, а ті, що йдуть знизу, – групові інтереси й очікування. Простір, де стикаються і перехрещуються устремління інститутів влади, з одного боку, та інтересів і сподівань громадянського суспільства – з іншого (овал), утворює те, що можна вважати публічною сферою. Повного збігу між імпульсами, що надходять згори і знизу, не буває. Він є неможливим і тому, що дії політичних інститутів і структур громадянського суспільства відображають не лише загальні, а й групові інтереси, і тому що можливості політичних інститутів зазвичай вужчі, ніж сподівання громадянського суспільства, тому що обмежуються сукупністю об'єктивних обставин. Разом із тим, для функціонування і життєздатності суспільної системи необхідний певний рівень кореляції між державною політикою і громадянськими сподіваннями. Зазвичай він досягається в результаті суперечливого переплетіння протистояння та компромісів [13].

На думку О. Ю. Оболенського, «публічна сфера як об'єкт управління покликана виконувати найважливіші функції, що забезпечують взаємодію учасників суспільного розвитку, який у сучасних умовах дедалі частіше відбувається в «суб'єкт-суб'єктному» вимірі: у визначенні суспільних інтересів і цілей розвитку; легітимізації публічної політики; забезпеченні досягнення визначених цілей розвитку; здійсненні контролю, у тому числі й публічного, за станом справ у всіх сферах життєдіяльності; інформаційній просвіті громадян у публічній сфері» [14]. Схематично це можна зобразити як на Рис. 1.

Отже, виходячи із вищевикладеного, «публічна сфера» покликана забезпечувати взаємодію учасників суспільного розвитку задля визначення суспільних інтересів і цілей розвитку; легітимізації публічної політики; забезпечення досягнення визначених цілей розвитку; здійснення контролю, у тому числі й публічного, за станом справ у всіх сферах життєдіяльності; інформаційної просвіти громадян у публічній сфері. У публічній сфері опосередковано, через визначення суспільних інтересів, легітимізацію публічної політики тощо, можуть визначатися та змінюватися, зокрема, і напрями розвитку сфери послуг як результату відображення державної політики та сподівань громадян.

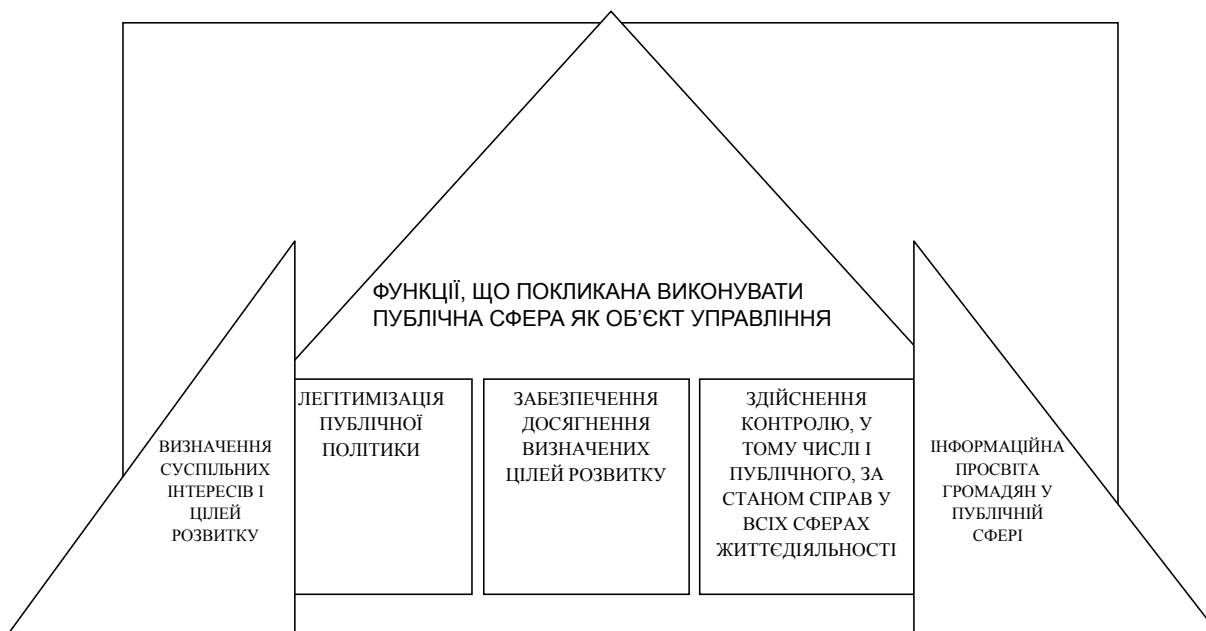

Рис. 2 Функції, що покликана виконувати публічна сфера як об'єкт управління, за О. Ю. Оболенським.

Аналіз думок науковців та нормативно визначених дефініцій дає підстави зробити висновок про те, що публічні послуги – це усі послуги, що надаються органами державної влади та місцевого самоврядування у межах законодавчо наданих повноважень або у порядку виконання делегованих повноважень під відповідальність органу влади, що їх делегував.

Враховуючи вищевикладене та те, що виконавцями (надавачами) послуг у сфері управління державними фінансами є суб'єкти управління державними фінансами, а отримувачами (споживачами) – фізичні або юридичні особи (рис. 3), «публічні послуги у сфері управління державними фінансами» – це усі послуги, що надаються суб'єктами управління державними фінансами фізичним та юридичним особам в межах законодавчо наданих повноважень або у порядку виконання делегованих надавачу послуги повноважень під відповідальність суб'єкта управління державними фінансами, що їх делегував.

З метою кращого розуміння суті публічних послуг розглянемо підходи до їх класифікації. На сьогодні існують різні думки щодо видів публічних послуг та ознак їх класифікації.

Так, Л. Міцкевич вважає, що існують п'ять груп публічних послуг [15, с. 32]: 1) публічні послуги – діяльність державного апарату, що служить платникам податків;

2) публічні послуги, які характеризують лише ту сферу діяльності держави, в якій організовується життєзабезпечення населення водопостачання, освіта, охорона здоров'я тощо.

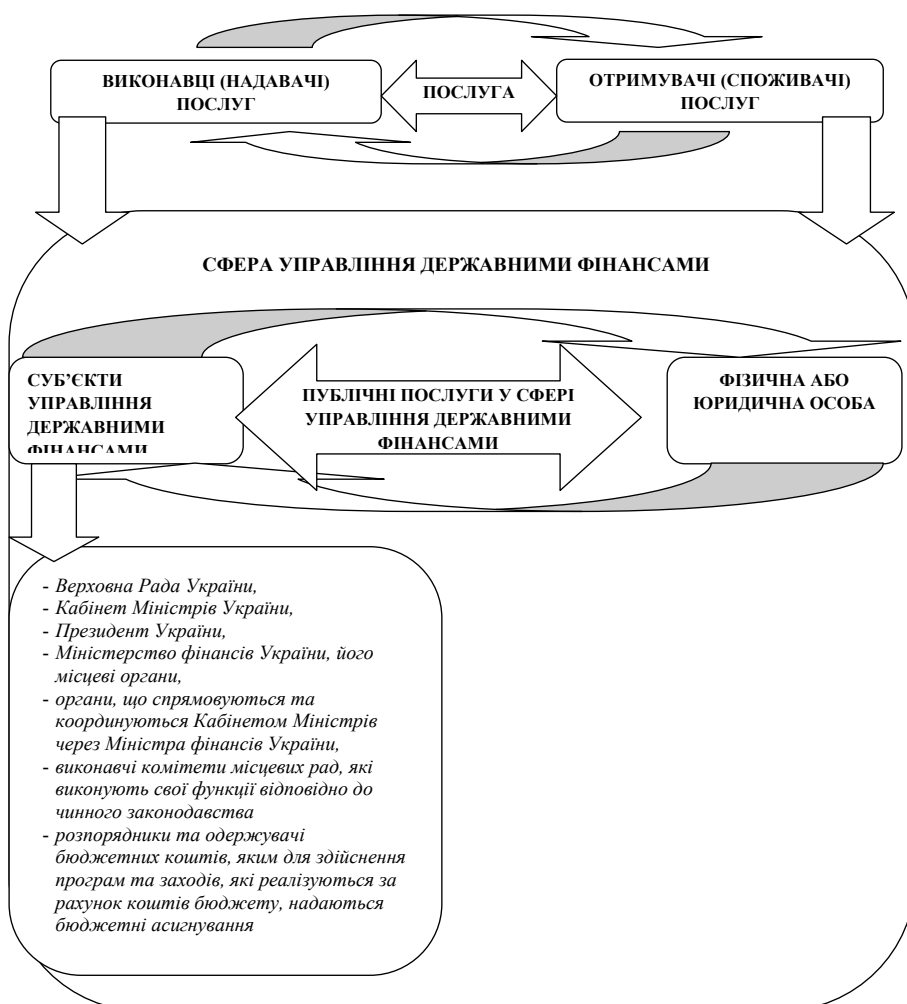

Рис. 3. Публічні послуги у сфері управління державними фінансами

3) публічні послуги як функції державних органів (суб'єктами надання цих послуг є лише органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, державні та муніципальні установи);

4) публічні послуги, що уособлюють позитивне державне управління. У цьому випадку важливими будуть наслідки, на досягнення яких спрямовані послуги та адресат їх надання — суб'єкт, що отримує поліпшення власного становища після споживання очікуваної послуги, а не той, хто звертається за послугою;

5) публічні послуги як обслуговування громадян (безпосередня взаємодія з громадянами при їх зверненні та прийомі громадян).

За Ю. Тихомировим, в основу публічної послуги покладено публічний інтерес, під яким розуміється визначений державою та забезпечений правом інтерес соціальної спільноти, задоволення якого служить умовою та гарантією її існування та розвитку [7, с. 55].

До ознак публічних послуг Ю. Тихомиров та Л. Міцкевич відносять:

1) забезпечення діяльності загальнозначущого спрямування;

2) необмежене коло суб'єктів, що користуються послугою;

3) їх надання органом державної або муніципальної влади чи іншим суб'єктом [7, с. 13].

4) добровільність (надається державою за ініціативою фізичних та юридичних осіб) та обов'язковість [15, с. 3].

Ще одним підходом до класифікації публічних послуг є їх поділ за такими критеріями:

1) обов'язковість нормативного встановлення процедури надання;

2) безперервність послуги та рівний для всіх доступ до неї.

3) безпосередня участь органів публічної влади та публічних установ у наданні цих послуг;

4) загальнообов'язковість визнання повноваження на надання послуги та забезпечення її надання.

Загальний інтерес як сукупність приватних інтересів також розглядається як критерій класифікації публічних послуг. За вищезазначеним критерієм розрізняють такі групи публічних послуг:

1) публічні послуги, що мають соціальне призначення – розглядаються суспільством позитивно і гарантовані кожному, хоч і надаються на вимогу приватного інтересу (призначення соціальних виплат, різних видів допомоги та ін.);

2) публічні послуги, що фіксуються через обов'язки громадянина вчиняти певні дії для власного блага, потреба в яких викликана поєднанням приватного і публічного інтересів;

3) публічні послуги, що спрямовані на задоволення приватного інтересу (квотування, ліцензування певних видів господарської діяльності та ін.), пов'язані з суто публічним інтересом або державними функціями [15, с. 12].

Серед існуючих на сьогодні видів класифікації послуг також можна навести й інші види класифікації, такі як:

- за суб'єктом, який надає публічні послуги (адміністративні / управлінські, державні, муніципальні);
- за джерелом фінансування суб'єктів, які надають послуги (державні, комунальні, громадські);
- за оплатою споживачами публічних послуг (оплатні, безоплатні);
- за ініціативою (обов'язковістю) надання (надаються за ініціативою фізичних та юридичних осіб

та послуги, обов'язковість надання яких передбачена законодавством).

Підхід щодо комплексного розгляду класифікації публічних послуг за сферами діяльності держави, в яких організовується життєзабезпечення населення, включає такі категорії, як:

- захист: життя, власності, довкілля, інтелектуальної власності та ін.;
- соціальний захист: дітей, літніх людей, людей з особливими потребами, безробітних;
- реєстрація, ліцензування: змін громадянського стану, змін стану об'єктів, суб'єктів, утворення громад, організацій, певних видів діяльності;
- повсякденна життєдіяльність: охорона здоров'я, забезпечення комунальною, побутовою сферами, аграрні питання;
- комунікація: пошта, телекомунікації, Інтернет, транспорт, засоби масової інформації;
- духовне та культурне самовиявлення: відпочинок, культурно-масові заходи, фізична культура і спорт.

Класифікація публічних послуг за сферами діяльності держави, в яких організовується життєзабезпечення населення, може лягти в основу більш системного погляду на види та класифікацію послуг. Такий підхід до класифікації може використовуватись при запровадженні Єдиного державного порталу адміністративних послуг, необхідність створення якого передбачена прийняттям у другому читанні Верховною Радою України Законом України «Про адміністративні послуги» [5], і дасть можливість, зокрема, завантажувати і заповнювати в електронній формі документи, необхідні для отримання адміністративних послуг; отримувати за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку результати надання адміністративних послуг та здійснювати оплату за надання адміністративної послуги дистанційно, в електронній формі.

За результатами розгляду різних класифікацій публічних послуг можна зробити висновок про те, що до основних ознак, що притаманні публічним послугам у сфері управління державними фінансами, можна уналежити:

1) надання у сфері управління державними фінансами;

2) суб'єктами надання є органи управління державними фінансами;

3) рівний доступ фізичної та юридичної особи, яка має на це право, до надання послуги;

4) ініціативу отримувача послуги (добровільність звернення отримувача послуги);

5) обов'язкове законодавче визначення повноваження органу публічної влади на надання такої послуги (лише у разі нормативного закріплення повноваження на надання послуги або в установленому порядку делегування повноважень під відповідальність органу влади, що їх делегував, можливе її надання);

6) нормативне визначення процедури надання послуги (встановлення строків та порядку розгляду заяви, підстав відмови у наданні послуги, строків оскарження відмови у наданні послуги тощо);

7) безпосередня участь суб'єктів управління державними фінансами в межах законодавчо наданих повноважень або у порядку виконання делегованих повноважень під відповідальність органу влади, що їх делегував, у наданні цих послуг.

Отже, серед вищенаведених ознак до ознак, що притаманні лише публічним послугам у сфері управління

державними фінансами, можна уналежити сферу їх надання (сфера управління державними фінансами) та суб'єктів надання (органи управління державними фінансами).

☞ За результатами аналізу думок науковців та нормативно визначених дефініцій можна зробити висновок про те, що публічні послуги – це усі послуги, що надаються органами державної влади та місцевого самоврядування у межах законодавчо наданих повноважень або у порядку виконання делегованих повноважень під відповідальність органу влади, що їх делегував.

Виконавцями (надавачами) послуг у сфері управління державними фінансами є суб'єкти управління державними фінансами, а отримувачами (споживачами) – фізичні або юридичні особи (Рис. 3).

Публічні послуги у сфері управління державними фінансами – це усі послуги, що надаються суб'єктами управління державними фінансами фізичним та юридичним особам в межах законодавчо наданих повноважень або у порядку виконання делегованих надавачу послуги повноважень під відповідальність суб'єкта управління державними фінансами, що їх делегував.

За результатами розгляду різних класифікацій публічних послуг можна зробити висновок про те, що до основних ознак, що притаманні публічним послугам у сфері управління державними фінансами, можна віднести: 1) надання у сфері управління державними фінансами; 2) суб'єктами надання є органи управління державними фінансами; 3) рівний доступ фізичної та юридичної особи, яка має на це право, до надання послуги; 4) ініціативу отримувача послуги; 5) обов'язкове законодавче визначення повноваження органу публічної влади на надання такої послуги; 6) нормативне визначення процедури надання послуги; 7) безпосередня участь суб'єктів управління державними фінансами в межах законодавчо наданих повноважень або у порядку виконання делегованих повноважень під відповідальність органу влади, що їх делегував, у наданні цих послуг.

Перспективою подальших досліджень у даному напрямі є розгляд адміністративних послуг у системі управління державними фінансами, їх сутність та види.

Література.

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 220-р «Про схвалення плану дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» // Урядовий кур'єр, 2012, 04, – № 76.
2. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» // Відомості Верховної Ради України, 1995, № 4, ст. 28.
3. Закон України «Про систему оподаткування» // Відомості Верховної Ради України, 1991, № 39, ст. 510.
4. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2011, № 48–49, ст. 536.
5. Закон України «Про адміністративні послуги». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_2?pf3516=9435&skl=7.
6. Долечек, В. Управлінські послуги: сутність, ознаки, види / В. Долечек // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2003. – № 3. – С. 93–99.
7. Публичные услуги и право: Науч.-практ. пособие / Под ред. Ю. А. Тихомирова. — М.: Норма, 2007. – 416 с.
8. Шабатіна І. Досвід країн Європейського союзу з надання публічних послуг населенню / І. Шабатіна // Актуал. пробл. держ. упр. : зб. наук. пр. / редкол. :

С. М. Серьогін [та ін.]. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2006. – Вип. 2 (24). – С. 92–99.

9. Сухінін, Д. Муніципальні послуги в системі публічних послуг / Д. Сухінін // Актуал. пробл. держ. упр. : зб. наук. пр. / редкол. : С. М. Серьогін (голов. ред.) [та ін.]. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2005. – Вип. 3 (21). – С. 258–265.

10. Коломоєць, Т. Управлінські послуги в контексті взаємовідносин особи й органів місцевої влади в Україні: концептуальний і нормативний аспекти / Т. Коломоєць // Актуал. пробл. держ. упр. : зб. наук. пр. / редкол. : С. М. Серьогін (голов. ред.) [та ін.]. – Д. : Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. УАДУ, 2002. – Вип. 1(7). – С. 178–182.

11. Трахтенберг А. Д. Рунет как «публичная сфера»: хабермасианский идеал и реальность / А. Д. Трахтенберг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. <http://www.politex.info/content/view/232/30>.

12. Карл Т. Л. Что есть демократия... и чем она не является / Т. Л. Карл, Ф. Шмиттер // Диалог. – 1993. – № 2. – С. 39–46.

13. Галкин А. Федерализм і публічна сфера як вихідні поняття / А. Галкин. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.ji.lviv.ua/n23texts/galkin.htm>.

14. Оболенський О. Ю. Провісники нового публічного управління / О. Ю. Оболенський // Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: європейський контекст: матеріали наук. – практ. конф., Дніпропетровськ, 15-16 травня 2009 р. – За заг. ред. С. М. Серьогіна. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2009. – С. 3–8.

15. Публичные услуги: правовое регулирование (российский и зарубежный опыт): Сборник / Под общ. ред. Е. В. Гриценко, Н. А. Шевелевой. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 256 с.

УДК 351.77

Роман Грицко

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ РОДИННИХ ЛІКАРІВ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ

Проведено аналіз управління підготовкою студентів державного медичного університету щодо майбутньої роботи на посаді родинного лікаря і запропоновано зміни в механізмах управління цим процесом.

Ключеві слова: родинний (сімейний) лікар, підготовка в медичних університетах, механізми державного управління.

☞ Становлення первинної медичної допомоги (ПМД) на засадах родинної (сімейної) медицини (РМ) є пріоритетним напрямом розвитку сфери охорони здоров'я (СОЗ) України. Підґрунтям успішної реалізації всіх завдань цього важливого напрямку, поставлених законодавством нашої країни, повинно стати державне управління кількісної та якісної підготовки кадрів РМ, здатних вирішувати покладені на них поліпрофільні зобов'язання в контексті сучасних світових стратегій розвитку ПМД [7].

© Грицко Р.Ю., 2012.